

RĪGAS DOMES
MĀJOKĻU UN VIDES
DEPARTAMENTS

Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā
2017. - 2022. gadam 9. pielikums

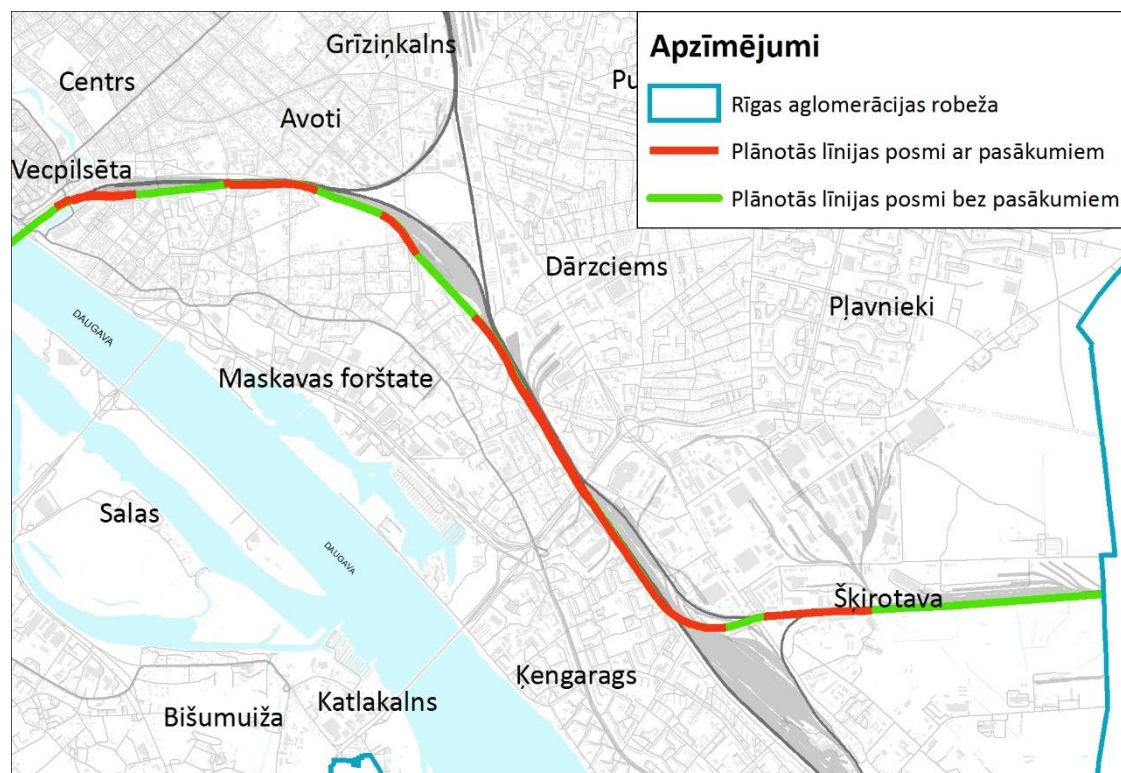
Citu personu veicamās darbības vides
trokšņa piesārņojuma un ietekmes
līmeņa samazināšanai

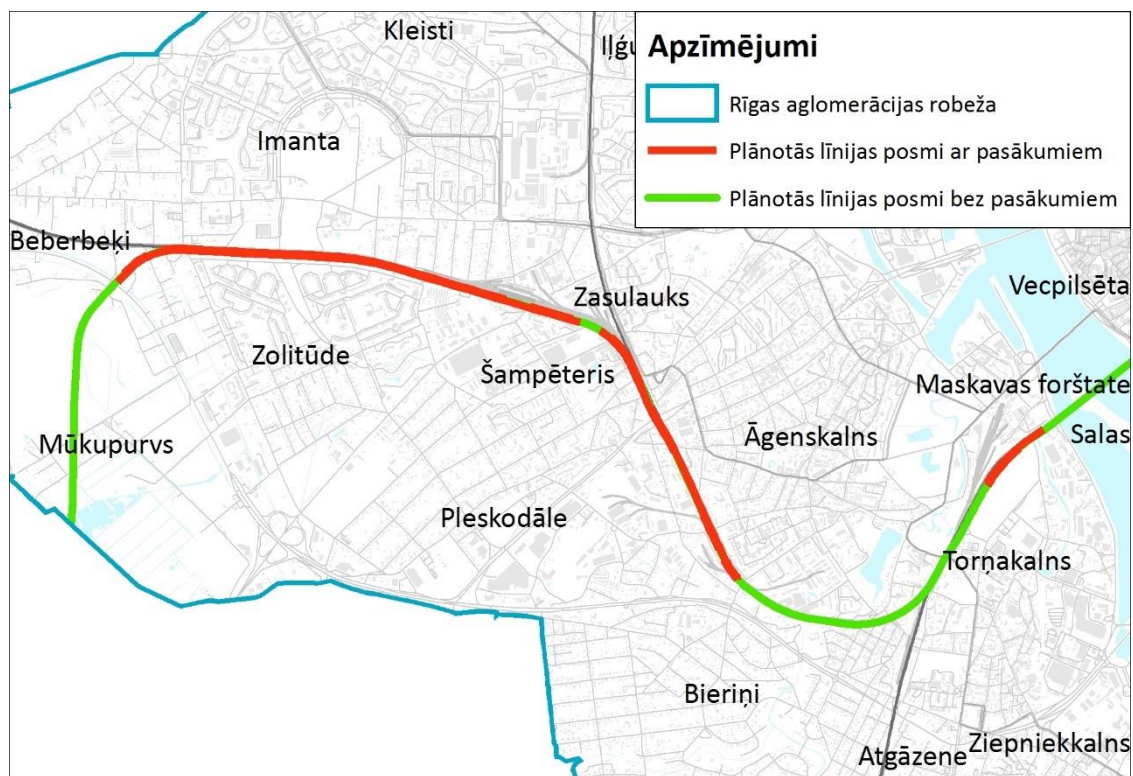

Troksni samazinošo pasākumu ieviešana, realizējot paredzēto darbību “Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas „Rail Baltica” būvniecība”

2020. gadā ir paredzēts uzsākt Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecību. Plānots, ka pirmie būvniecības darbi tiks veikti Rīgas pilsētas teritorijā: vispirms izbūvējot posmu no Rīgas pasažieru stacijas līdz starptautiskajai lidostai “Rīga”, bet pēc tā pārējo trasi Rīgā.

Paredzētajai darbībai ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums, kura ietvaros tika prognozēts plānotās līnijas ekspluatācijas radītais trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmenis, kā arī plānoti pasākumi trokšņa samazināšanai. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējumā sniegto informāciju, ekspluatējot izbūvēto līniju bez pasākumiem trokšņa piesārņojuma mazināšanai, Rīgas aglomerācijā vides trokšņa robežlielumi tiktu pārsniegti pie mājokļiem, kuros deklarēti 4520 iedzīvotāji. Ieviešot trokšņa emisijas mazinošus un izkliedi ierobežojošus pasākumus, ir iespējams nodrošināt to, ka vides trokšņa piesārņojuma līmenis, kuru radīs plānotā līnijas ekspluatācija, nepārsniegs robežlielumus neviena mājokļa tuvumā. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā ir norādīti tie plānotās līnijas posmi, kur nepieciešama troksni samazinošo pasākumu realizēšana. Kopumā Rīgas aglomerācijā ir nepieciešams realizēt troksni samazinošus pasākumus 18,7 km (abas līnijas puses) garā līnijas posmā. Plānoto dzelzceļa līniju posmā no Torņakalna stacijas līdz Liepājas ielai paredzēts izbūvēt tunelī.

2016. gada 3. maijā Vides pārraudzības valsts birojs ir izdevis atzinumu Nr. 3 "Par Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzeļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu", kurā ietverts obligātais nosacījums par vides trokšņa piesārņojuma mazināšanu. Saskaņā ar atzinumu, ar paredzēto darbību nav pieļaujama tāda trokšņa diskomforta radīšana, kas ir aizliegts ar normatīvajiem aktiem, līdz ar to paredzētās darbības realizācija bez trokšņa mazināšanas pasākumu nodrošināšanas nav pieļaujama. Satiksmes ministrija ir atbildīga par tādu pasākumu paredzēšanu, novērtēšanu un īstenošanu, kas nodrošina normatīvajos aktos noteikto prasību īstenošanu. 2016. gada 9. augustā Ministru kabinets ar rīkojumu Nr. 467 "Par Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzeļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecībai paredzētās darbības akceptu" akceptēja plānotās dzelzeļa līnijas būvniecību. Rīkojumā norādīts, ka Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzeļa infrastruktūras projekts Rail Baltica īstenojams atbilstoši paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros izstrādātajam ziņojumam un Vides pārraudzības valsts biroja 2016. gada 3. maija atzinumam Nr. 5.

Pamatojoties uz prognozējamajiem plānotās dzelzeļa līnijas būvniecības termiņiem, 2016. gada 3. maija Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu Nr. 3 un 2016. gada 9. augusta Ministru kabineta rīkojumu Nr. 467, Rīgas aglomerācijas pašvaldība paredz, ka nākamo 5 gadu laikā Rīgas pilsētā tiks būvēta jauna dzelzeļa līnija Rail Baltica, realizējot pasākumus trokšņa piesārņojuma samazināšanai, kas nodrošinās piesārņojuma līmeņa atbilstību vides trokšņa robežlielumiem.

Ņemot vērā, ka plānotās dzelzeļa līnijas trase novietota esošā dzelzeļa transporta koridorā gandrīz visā aglomerācijas teritorijā, pašvaldība uzskata, ka lietderīgi būtu plānot tādus trokšņa samazināšanas pasākumus, kas nodrošina aizsardzību arī no esošo dzelzeļa līniju ekspluatācijas radītā trokšņa piesārņojuma.

Troksnis samazinošo pasākumu ieviešana, realizējot paredzēto darbību “Rīgas Brīvostas apkalpošanai nepieciešamo Rīgas dzelzceļa tīkla staciju un savienjošo sliežu ceļu rekonstrukcija”

Saskaņā pieejamo informāciju, VAS “Latvijas dzelzceļš” Daugavas kreisajā krastā izvietotajiem ostas uzņēmumiem ir apliecinājis, ka spēs nodrošināt tiem paredzēto kravu piegādi 34,6 milj. tonnu gadā. No tām 24,6 milj. tonnu kravu piegāde paredzēta uzņēmumiem, kas jau saņēmuši atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai – SIA “Rīga coal terminal”, SIA “Strek”, SIA “Lacon”, SIA “Osta “Lejasvoleri””, SIA “KS Terminal”, SIA “Latvijas propāna gāze”, bet 10 milj. tonnu SIA “Baltic Oil Terminal” plānotajam naftas produktu pārkraušanas terminālim, kuram šobrīd tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums. Paredzams, ka SIA “Rīga coal terminal” un SIA “Strek”, kuri plāno pārkraut 19 milj. tonnu kravu gadā, savu darbību Krievu salā uzsāks tuvākajā laikā. Lai nodrošinātu plānotā kravu apjoma piegādi uz Daugavas kreisā krasta ostas termināliem, vidēji diennaktī būs nepieciešams veikt 58 kravas vilcienu reisu. Ņemot vērā tikai tiem uzņēmumiem, kas ir saņēmuši atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai, piegādājamo kravu apjomu, vidēji diennaktī būs nepieciešams veikt 39 kravas vilcienu reisu.

Saskaņā ar 2015. gadā izstrādātās Rīgas aglomerācijas stratēģiskās trokšņu kartes datiem, dzelzceļa līnijas posmā no Torņakalna līdz Bolderājai kursēja vidēji 7 kravas vilcienu sastāvi diennaktī, bet posmā no Torņakalna līdz stacijai “Jāņavārti” kursēja vidēji 18 kravas vilcienu sastāvi diennaktī.

Paredzams, ka esošā trokšņa piesārņojuma līmeņa palielinājums dzelzceļa līnijas posmā no Torņakalna līdz stacijai Bolderāja II varētu sasniegt 9 dB (A), bet posmā no Torņakalna līdz stacijai “Jāņavārti” 5 dB (A), ja kravu piegādes apjoms Daugavas kreisajā krastā izvietotajiem ostas termināliem palielināsies plānotajā apmērā. Visnozīmīgākais trokšņa līmeņa pieaugums ir sagaidāms tieši nakts laikā, jo, ierobežotās Rīgas pasažieru stacijas un dzelzceļa tilta pār Daugavu caurlaides spējas dienas periodā dēļ, kravas vilcieni pamatā kursēs nakts laikā. Šāds trokšņa līmeņa pieaugums ir būtisks un paredzams, ka, nerealizējot trokšņa piesārņojumu samazinošus pasākumus, plānoto izmaiņu rezultātā vides trokšņa robežlielumi tiks pārsniegti teritorijā, kurā dzīvo apmēram 25 500 aglomerācijas iedzīvotāju – no tiem aptuveni 18 500 Daugavas kreisajā krastā, bet 7 000 Daugavas labajā krastā.

Ņemot vērā saimnieciskās darbības intensificēšanu Rīgas ostas daļā, kas atrodas Daugavas kreisajā krastā, 2007. gadā VAS “Latvijas dzelzceļš” uzsāka aktivitātes, kas saistītas ar projekta “Rīgas Brīvostas apkalpošanai nepieciešamo Rīgas dzelzceļa tīkla staciju un savienjošo sliežu ceļu rekonstrukcija”. Projekta ietvaros ir paredzēts veikt būtiskas izmaiņas dzelzceļa

infrastruktūrā gan Daugavas labajā, gan kreisajā krastā, tajā skaitā stacijas Bolderāja II izbūvi un posma Torņakalns – Bolderāja rekonstrukciju. Minētajam projektam ir izstrādāts ietekmes uz vidi novērtējums. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīts, ka, lai nodrošinātu kravu piegādi Rīgas Brīvostai, dzelzceļa kravu pārvadājumu kapacitāti Daugavgrīvas un Bolderājas virzienā uz 2020. gadu nepieciešams palielināt līdz 25 miljoniem tonnu gadā.

2009. gada 10. septembrī Vides pārraudzības valsts birojs ir izsniedzis atzinumu par izstrādāto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, ietverot tajā obligāto nosacījumu, ka paredzētās darbības ierosinātajam ir jānodrošina nepieciešamie inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai nepārsniegtu trokšņa normatīvus dzīvojamās apbūves robežās. 2011. gada 29. martā Rīgas dome ar lēmumu Nr. 2862 "Par paredzētās darbības – Rīgas brīvostas apkalpošanai nepieciešamo Rīgas dzelzceļa tīkla staciju un savienojošo sliežu ceļu rekonstrukcijas akceptēšanu" akceptēja VAS "Latvijas dzelzceļš" paredzēto darbību, nosakot, ka projekta turpmāko izstrādi jāveic atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja 2009. gada 10. septembra atzinumā Nr. 13 izvirzītajiem obligātajiem nosacījumiem.

Ņemot vērā to, ka nozīmīga daļa projekta "Rīgas Brīvostas apkalpošanai nepieciešamo Rīgas dzelzceļa tīkla staciju un savienojošo sliežu ceļu rekonstrukcija" aktivitāšu ir jau izpildītas un tuvākajā laikā darbu Krievu salā uzsāks divi lielākie operatori SIA "Rīga coal terminal" un SIA "Strek", Rīgas aglomerācijas pašvaldība paredz, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" nākamo 5 gadu laikā, pildot Vides pārraudzības valsts biroja 2009. gada 10. septembra atzinumā Nr. 13 izvirzītos obligātos nosacījumus un nosacījumus, ar kādiem pašvaldība ir akceptējusi paredzēto darbību, realizēs visus nepieciešamos pasākumus trokšņa piesārņojuma līmeņa samazināšanai.

Izstrādājot rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā, pamatojoties uz trokšņa līmeņa aprēķinu rezultātiem, informāciju par iedzīvotāju izvietojumu un pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto plānoto – atļauto zemes izmantošanas veidu, tika noteiktas tās esošās dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, kur nepieciešams realizēt troksni samazinošos pasākumus. Dzelzceļa līnijas posmā no Lāčupes līdz Zaslaukam troksni samazinošie pasākumi ir jāievieš aptuveni 8,7 km garos posmos (abas sliežu ceļu puses), posmā no Zaslauka līdz tiltam pār Daugavu aptuveni 4,3 km garos posmos, posmā no tilta pār Daugavu līdz Jāņavārtiem aptuveni 2,9 km garos posmos. Ņemot vērā, ka Daugavas labajā krastā esošās dzelzceļa sliedes būs novietotas paralēli plānotajai dzelzceļa līnijai Rail Baltica, kuras trokšņa mazināšanai arī ir jāievieš pasākumi, šajā posmā ir iespējams realizēt vienotus pasākumus.

Trokšņa ietekmi samazinošo pasākumu ieviešana, realizējot paredzēto darbību “Starptautiskās lidostas “Rīga” infrastruktūras attīstības projekti līdz 2020. gadam”

Lai gan gaisa kuģu pacelšanās un nolaišanās starptautiskajā lidostā “Rīga” nav nozīmīgākais trokšņa avots Rīgas aglomerācijā, tomēr tās ietekme lokālā mērogā ir ļoti būtiska, ko apliecina veiktais trokšņa radīto kaitīgo seku novērtējums (skat. Rīcības plāna 1. pielikumu). Atšķirībā no cita veida trokšņa avotiem, kur pasākumus trokšņa mazināšanai ir iespējams realizēt avotā, skaņas transmisijas ceļā un uztvērējā, lidmašīnu radītā trokšņa mazināšanai nav iespējams realizēt pasākumus skaņas transmisijas ceļā, piemēram, izbūvēt trokšņa barjeras. 2013. gadā izstrādājot VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga” trokšņa samazināšanas rīcības plānu, kuru 2014. gada 14. janvārī apstiprinājusi Satiksmes ministrija, tika plānots ieviest pasākumus gaisa kuģu radītā trokšņa samazināšanai, kas pamatā paredzēja dažāda veida izmaiņas gaisa kuģu izlidošanas trajektorijās, proti, plānoti pasākumi trokšņa avotā.

VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” uzsver, ka tajā tiek apkalpoti aizvien jaunāki gaisa kuģi, kas ir ievērojami klusāki, tomēr, analizējot VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” publicētos vides trokšņa monitoringa rezultātus¹ Rīgas aglomerācijas tuvumā izvietotajā stacijā TMS1, tika konstatēts, ka 2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, gada vidējais vides trokšņa piesārņojuma līmenis nakts periodā ir pieaudzis par 0,2 dB (A). Augsts trokšņa līmenis nakts periodā daudz būtiskāk ietekmē iedzīvotāju veselību, nekā līdzīgs piesārņojuma līmenis dienas periodā. Trokšņa līmeņa monitoringa rezultāti norāda uz to, ka VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” plānotie pasākumi trokšņa piesārņojuma mazināšanai avotā un apkalpotās flotes modernizācijas radītais trokšņa samazinājums nespēj kompensēt pieaugošās lidojumu intensitātes radīto trokšņa līmeņa palielinājumu.

2015. gadā tika izstrādāts ietekmes uz vidi novērtējums projektam “Starptautiskās lidostas “Rīga” infrastruktūras attīstības projekti līdz 2020. gadam”. Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā sniegto informāciju, paredzams, ka lidostas radītais trokšņa piesārņojuma līmenis līdz 2020. gadam pieaugs. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai, paredzams, ka 2020. gadā nakts periodā ielidojošo gaisa kuģu skaits pieaugs par 350%, salīdzinot ar 2013. gadu, bet izlidojošo gaisa kuģu skaits pieaugs par 39%. Ziņojuma 5. pielikumā pievienotās trokšņa izkliedes kartes, kurās salīdzinātas situācijas 2013. gadā un 2020. gadā, liecina par to, ka Rīgas aglomerācijas iedzīvotāji saskarsies ar aizvien lielāku gaisa kuģu radītā trokšņa diskomfortu. Balstoties uz 2015. gadā izstrādātās Rīgas aglomerācijas trokšņa stratēģiskās kartes datiem par iedzīvotāju izvietojumu un ietekmes uz vidi novērtējuma

¹ http://www.riga-airport.com/lv/main/par-lidostu/vidē/vides-troksnis/vtm_rezultat

ziņojumā iekļautajām trokšņa piesārņojuma līmeņa kartēm (2013. un 2020. gads), tika konstatēts, ka iedzīvotāju skaits, kas dzīvo teritorijā, kur pārsniegti vides trokšņa robežlielumi nakts laikā, palielināsies par 14%.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā nav sniegti konkrēti un ar aprēķiniem pamatoti pasākumi, kas tiks realizēti, lai apturētu trokšņa piesārņojuma līmeņa pieaugumu. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma nodaļā "Pasākumi ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai" ir norādīts, ka visos gadījumos, kad citi paņēmieni nav iespējami vai arī citu paņemienu īstenošana nedod vēlamo rezultātu, vai arī to pielietojums ir saistīts ar ļoti ievērojamiem finansiālajiem ieguldījumiem, būtu jānodrošina finansiālās kompensācijas iedzīvotājiem, kuri ir spiesti dzīvot trokšņa diskomforta zonā. Nodaļā norādīts, ka varētu tikt izskatīta iespēja nodrošināt grantus dzīvojamo māju skaņas izolācijas uzlabošanai.

Kompensācijas, kas paredzētas pasīvo trokšņa ietekmi samazinošu pasākumu ieviešanai (lielākoties dzīvojamo un publisko ēku skaņas izolācijas uzlabošana), ir risinājums, kas tiek plaši izmantots citās Eiropas lidostās. Saskaņā ar Starptautisko lidostu padomes sniegto informāciju, kompensāciju mehānismi ir ieviesti lielā daļā Eiropas lidostu, bet līdzekļi kompensāciju izmaksai tiek iegūti, ieviešot nolaišanās nodevu. Nolaišanās nodevas apmērs parasti ir atkarīgs no lidmašīnas radītā trokšņa līmeņa un diennakts perioda, kurā plānots veikt ielidošanu un izlidošanu.

2015. gada 30. oktobrī Vides pārraudzības valsts birojs ir izdevis atzinumu Nr. 9. par VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" infrastruktūras attīstības projektu līdz 2020. gadam ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, kurā birojs aicina VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" savlaicīgi izstrādāt priekšlikumus kompensāciju mehānisma ieviešanai.

Rīgas aglomerācijas pašvaldība, izvērtējot gaisa kuģu radīto trokšņa piesārņojumu, tā izmaiņas nākotnē, VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" izstrādāto rīcības plānu vides trokšņa samazināšanai un ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, kā arī citu valstu pieredzi, pievienojas Vides pārraudzības valsts biroja aicinājumam un uzskata, ka VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" ir jāizstrādā un jāievieš risinājumi finansiālu kompensāciju nodrošināšanai tiem iedzīvotājiem, kuri ir spiesti dzīvot trokšņa diskomforta zonā, tajā skaitā Rīgas aglomerācijā. Ieviešot kompensācijas, netiks samazināts vides trokšņa piesārņojuma līmenis, bet tiks nodrošināta trokšņa ietekmes mazināšana iedzīvotāju dzīvesvietā.

RĪCĪBAS PLĀNS VIDES TROKŠŅA SAMAZINĀŠANAI RĪGAS AGLOMERĀCIJĀ

(2017. – 2022.)

Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai Rīgas aglomerācijā laikposmam no 2017. līdz 2022. gadam izstrādi pēc Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta pasūtījuma veica SIA „Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” .

Rīcības plāns sagatavots, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2002/49/EK “Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību”, kā arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktās prasības.

Pielikumā izmantotie attēli – titullapa, 3. lapa: Aivars Siliņš; 1. lapa: edzl.lv; 4. lapa: apkaimes.lv; 5. lapa: riga.airport.com; 6. lapa: nra.lv

RĪGAS DOMES
MĀJOKĻU UN VIDES
DEPARTAMENTS

Brīvības iela 49/53,
Rīga, LV1010
Tel.: 67012509
Fakss: 67012471
e-pasts: dmv@riga.lv
<http://mvd.riga.lv>